

**Izveštaj o poslovanju D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja”
Podgorica – »CETI doo« za 2020. godinu**

Mart 2021. godine

Sadržaj

I. Realizacija Plana rada za 2020. godinu

1. Životna sredina

1.1. Državni programi monitoringa kvaliteta životne sredine

1.2. Monitoring program kvaliteta vazduha za opštinu Podgorica

1.3. Poslovi kontrole kvaliteta životne sredine - privredni i drugi subjekti

2. Bezbjednost hrane i predmeta opšte upotrebe

3. Dozimetrija

4. Toksikologija

5. Akreditacija

6. Zaštita i zdravlje na radu

7. Izazovi Laboratorije

8. Projektne aktivnosti

9. Realizacija Programa transformacije i optimizacije poslovanja

10. Rad Odbora direktora

11. Javne nabavke

12. Realizacija finansijskog plana - Finansijsko poslovanje u 2020. godini

12.1. Ukupni prihodi

12.2. Ukupni rashodi

12.3. Finansijski rezultat

12.4. Investicije u 2020. godini

12.5. Predlog za raspoređivanje dobiti „CETI“- Spisak opreme planirane Planom javnih nabavki za 2021. godinu

13. Realizacija odluke Vlade Crne Gore o raspodjeli dobiti društva za 2019. godinu

14. Zaključak

II. Prilozi

1. Finansijski iskazi za D.O.O. »Centar za ekotoksikološka ispitivanja« - Podgorica;

2. Napomene uz finansijske iskaze;

3. Analiza iskorišćenih sredstava neraspoređene dobiti „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“ D.O.O. Podgorica;

4. Zaključak Odbora direktora „CETI“ i predlozi odluka za usvajanje na Vladi.

I. REALIZACIJA PLANA RADA ZA 2020. GODINU

Od svog osnivanja (»Sl. list RCG«, broj 40/96 kao Javna Ustanova) i nakon restrukturiranja 2012. godine (Vlada Crne Gore je 23. jula 2012. godine usvojila Odluku o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću gdje je Država jedini vlasnik) "Centar za ekotoksikološka ispitivanja" – Podgorica (u daljem tekstu: „CETI“) uspješno potvrđuje ispravnost Odluke Vlade Crne Gore o osnivanju ovakve institucije i opravdava ukazano povjerenje i uložena sredstva. Naime, od početka zvaničnog rada 1998. godine „CETI“ je ispunio sve uslove koji ga svrstavaju među vodeće institucije ovog tipa u regionu i na nivou je referentnih laboratorija u Evropskoj uniji u oblasti ispitivanja uzoraka iz životne sredine i bezbjednosti hrane. Tako je i u 2020. godini bez obzira na krupne izazove nastale kao rezultat pandemije koronavirusa - COVID-19), „CETI“ uspio da dokaže opravdanost postojanja, stručnost, kompetentnost i u značajnoj mjeri ispuni sve planirane ciljeve.

Shodno osnivačkom aktu „CETI“ se finansira iz sredstava ostvarenih pružanjem usluga iz djelatnosti Društva i drugih izvora u skladu sa zakonom. „CETI“ nije nikada bio budžetski korisnik i prihode ostvaruje pružanjem usluga privrednim subjektima i državnim organima u tržišnoj utakmici i kroz projektne aktivnosti.

Širom svijeta ključno sredstvo za potvrđivanje tehničke kompetentnosti laboratorija za ispitivanje, pa i „CETI“, jeste akreditacija. Uspostavljenim sistemom upravljanja kvalitetom prema zahtjevima standarda MEST ISO/IEC 17025 počev od 2004. godine i njegovim preispitivanjem i stalnim unapređivanjem, „CETI“ ostvaruje visoki nivo zadovoljstva korisnika usluga, osnivača i svih drugih zainteresovanih strana. Stavovima u politici kvaliteta i primjenom pisanih procedura, kojih se u potpunosti i na svakom mjestu pridržava, „CETI“ štiti svoju kompetentnost, nepristrasnost i profesionalnost.

Shvatajući istraživanje kao sistematski, kritički, kontrolisani i ponovljivi proces sticanja novih znanja neophodnih za identifikovanje, određivanje i rješavanje naučnih problema, „CETI“ je od strane Ministarstva nauke 2013. godine licenciran za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti iz oblasti prirodno-matematičkih i tehničko-tehnoloških nauka. Razumijevanje praktične primjene nauke je za „CETI“, sa jedne strane izazov, a sa druge strane privredni (već usvojeni) način razmišljanja, što značajno doprinosi da se izazovi u nauci polako ali sigurno savladavaju. S tim u vezi, „CETI“ se može pohvaliti značajnom bilateralnom saradnjom ostvarenom sa državama članicama Evropske unije ali i susjedima i inovativnim naučnoistraživačkim projektima u kojima je partner ili lider.

1. Životna sredina

1.1. Državni programi monitoringa kvaliteta životne sredine

Svi Izvještaji koji se odnose na monitoring programe iz životne sredine za 2019. godinu (zemljište, vazduh, radionuklidi u životnoj sredini, buka, morski ekosistem) su dostavljeni Agenciji za zaštitu životne sredine (AZŽS) na vrijeme, odnosno do 1. marta 2020. godine za većinu programa osim za buku 1. aprila što je u skladu sa potpisanim Ugovorom.

U skladu sa Zakonom o životnoj sredini, monitoring programe kvaliteta većine segmenata životne sredine sprovodi Agencija za zaštitu životne sredine (AZŽS). U skladu sa navedenim zakonom, za sprovođenje pojedinih poslova monitoringa AZŽS određuje jednu ili više referentnih laboratorija koje su akreditovane u skladu sa standardom MEST EN ISO/IEC 17025. „CETI“ je od strane AZŽS dobio status „referentne institucije“ za oblast kontaminanata u zemljištu, analize vazduha, analize fizičko-hemijskih parametara u morskome ekosistemu, analize radionuklida u svim segmentima životne sredine i analize radioaktivnosti u vodi za piće. Shodno navedenom a nakon realizovanih postupaka javnih nabavki potpisani su ugovori kako slijedi:

- *Program monitoringa morskog ekosistema;*
- *Program sistematskog ispitivanja sadržaja radionuklida u životnoj sredini i*
- *Program monitoringa opasnih i štetnih materija u zemljištu.*

Takođe, u skladu sa Zakonom o zaštiti vazduha potpisan je Ugovor za realizaciju *Programa monitoringa kvaliteta vazduha.*

Program monitoringa morskog ekosistema (prvi dio koji obuhvata mjerenja od jula do decembra) i Program sistematskog ispitivanja sadržaja radionuklida u životnoj sredini su realizovani na vrijeme u skladu sa zahtjevima tenderske specifikacije i ugovorima. Drugi dio programa monitoringa morskog ekosistema, koji se odnosi na period uzorkovanja i mjerenja (januar-maj), biće, u skladu sa Ugovorom, predat u junu mjesecu 2021. godine.

„CETI“ je predao Izveštaj o realizaciji programa monitoringa opasnih i štetnih materija u zemljištu za 2020. godinu, zajedno sa predlozima mjera prije 1.3.2021 godine (rok određen Ugovorom), jer je Program bio skraćen u odnosu na prethodne godine. Mišljenja smo da bi prihvatanje ili pak razmatranje predloga mjera dostavljenih APŽS značajno doprinijelo kvalitetnijem upravljanju podacima o sadržaju opasnih i štetnih materija u poljoprivrednom zemljištu, kao važnim resursom naše zemlje, za proizvodnju bezbjedne hrane.

Pored navedenih programa monitoringa, u 2020. godini realizovana je i *Analiza monitoringa radioaktivnosti u vodi za piće na cijeloj teritoriji Crne Gore*, a na osnovu Javnog poziva Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma (ranije Ministarstva održivog razvoja i turizma). Analiza je služila kao osnov za izradu pravilnika kojim bi se uredilo pitanje monitoringa radioaktivnosti u vodi za piće (Strategija zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom za period 2017-2021. godine s Akcionim planom za period 2017-2021.godine). Izveštaj o realizaciji Programa monitoringa radioaktivnosti u vodi za piće je predat na vrijeme iako su se uzorkovanje i analize realizovale u periodu april – maj 2020. godine, odnosno u uslovima vrlo strogih propisanih mjera zaštite, kretanja i dr, zbog pandemije korona virusa.

1.2. Monitoring program kvaliteta vazduha i buke za Glavni grad Podgorica

Na osnovu Lokalnih programa monitoringa životne sredine Glavnog grada Podgorica od 2014. godine realizuju se i tzv. „povremena“ mjerenja kvaliteta vazduha u Podgorici. U skladu sa preporukama „CETI“ u 2020. godini mjerenje je realizovano na tri lokacije: Stari Aerodrom, Zagorič i Golubovci. U ranijem periodu lokaliteti su odabirani na način da se dominantno prati uticaj saobraćaja, dok je u 2020. godini obuhvaćeno mjerenje na lokalitetima koji su van dominantnog uticaja saobraćajnice ali pod značajnim uticajem grijanja iz domaćinstava,

odnosno goriva koje koriste domaćinstva (Zagorič i Golubovci), kao i mjerenje gdje je dominantan uticaj saobraćajnice (Stari Aerodrom).

„CETI“ vrši ispitivanja nivoa buke na 10 pozicija u Podgorici i na jednom mjernom mjestu u Golubovcima, a u skladu sa Ugovorom koji je potpisan između Glavnog Grada i „CETI“ u maju 2020. godine. Mjerenja se vrše u dva ciklusa, ljetnjem i zimskom (zbog različitog opterećenja saobraćajnica tokom ta dva perioda usljed turističke sezone, meteoroloških prilika, itd.), kontinuirano 4 dana (za svaku lokaciju). Ljetnji ciklus mjerenja je završen, a zimski period mjerenja je u toku.

1.3. Poslovi kontrole kvaliteta životne sredine – privredni i drugi subjekti

- **Kontrola nivoa radioaktivne kontaminacije željeza, građevinskog i ostalih materijala i kategorizacija otpada prilikom uvoza**

U 2020. godini urađeno je 24827 kontrola nivoa radioaktivne kontaminacije, što je 28% manje nego u prethodnoj godini.

- **Analize vode, zemljišta i sedimenta**

Do kraja decembra 2020. godine „CETI“ je uspješno realizovao analize 1620 uzorka vode, zemljišta, otpada i sedimenta i to: 1160 uzoraka površinske, morske i otpadne vode (18% više nego u 2019.), 329 uzoraka zemljišta i sedimenta (23% manje nego u 2019.), 38 uzoraka otpada (150 % manje nego u 2019.) i 636 (500 % više nego u 2019.) uzoraka trafo ulja na sadržaj PCBa.

- **Poslovi iz oblasti imisijskih i emisijskih mjerenja realizovani za privredne subjekte u periodu januar-decembar 2020.god.**

Mjerenje emisije iz stacionarnih izvora je realizovano za 25 privrednih subjekata na 32 stacionarna emitera. Poslovi mjerenja kvaliteta ambijentalnog vazduha su realizovani na osnovu 50 zahtjeva od 33 klijenta. Mjerenje kvaliteta ambijentalnog vazduha realizovano je na vrijeme za sve klijente zahvaljujući posjedovanju tri mobilne stanice za mjerenje kvaliteta vazduha.

- **Mjerenja buke u životnoj sredini**

Za 12 mjeseci 2020. godine za potrebe privrednih subjekata realizovano je samo 44 mjerenja buke u životnoj i u radnoj sredini.

2. Bezbjednost hrane i predmeta opšte upotrebe

- **Državni programi monitoringa**

U skladu sa Zakonom o bezbjednosti hrane „CETI“ je od strane Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove dobio ovlašćenje za analize kontaminata u hrani i svih onih parametara za koje ima akreditaciju i uspješno realizovane testove osposobljenosti (proficiency tests).

U skladu sa dobijenim ovlašćenjima i postupcima javnih nabavki u 2020. godini, ugovorene su realizacije programa kako slijedi:

1. *Program monitoringa rezidua u hrani životinjskog porijekla i hrani za životinje;*

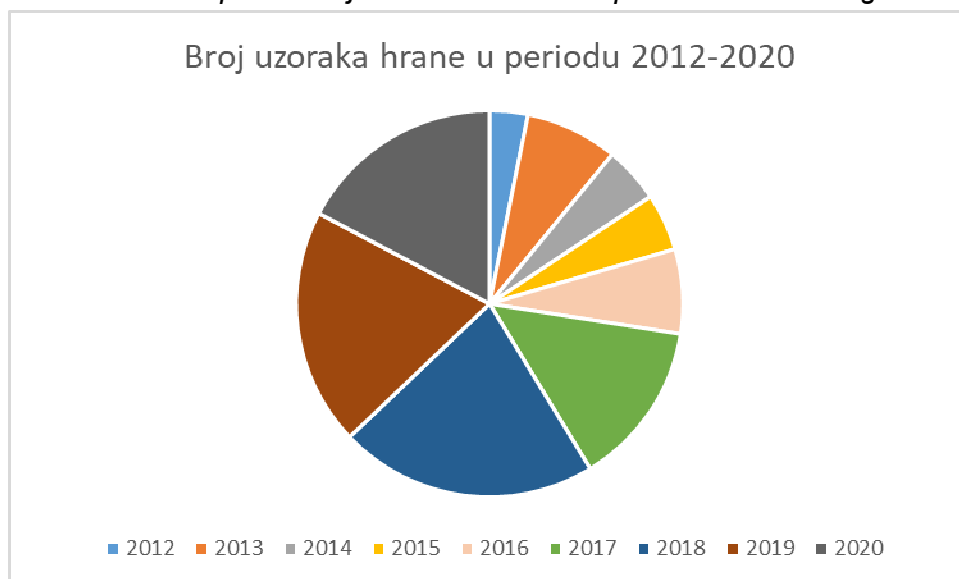
2. Program monitoringa rezidua sredstava za zaštitu bilja (pesticida);
3. Program monitoringa bezbjednosti školjki;
4. Program monitoringa nitrata u lisnatom povrću;
5. Program monitoringa kontaminenata u hrani;
6. Program monitoringa hrane za posebne prehrambene potrebe;
7. Program monitoring prehrambenih aditiva, aroma i enzima;
8. Program monitoringa načina pružanja informacija potrošačima o hrani;
9. Program monitoringa predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom;
10. Program monitoringa prirodne mineralne i izvorske vode;
11. Program monitoringa nepoželjnih supstanci u hrani za životinje.

Uzorci po Programu monitoringa prirodne mineralne i izvorske vode i Programu monitoringa nepoželjnih supstanci u hrani za životinje, nijesu, u periodu koji je predmet ovog izvještavanja, dostavljani u „CETI“ (ali to ne isključuje mogućnost da su dostavljani IJZ), dok su ostali monitoring programi realizovani u skladu sa potpisanim ugovorom sa Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (UBHVFP). Programe monitoringa rezidua u hrani životinjskog porijekla i hrani za životinje, rezidua sredstava za zaštitu bilja (pesticida) i bezbjednosti školjki „CETI“ realizuje samostalno jer jedini ima ovlaštenje za isto, dok ostale monitoring programe realizuju i „CETI“ i Institut za javno zdravlje, koji za te analize takođe ima ovlaštenje.

- Poslovi kontrole bezbjednosti hrane i predmeta opšte upotrebe u spoljnotrgovinskom prometu i unutrašnjem prometu – za potrebe privrednih i drugih subjekata

U 2020. godini je od strane Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Uprave za inspekcijske poslove dostavljeno 7974 uzoraka hrane, 51 uzorak mineralnih đubriva, 366 uzoraka hrane za životinje i 493 uzoraka predmeta opšte upotrebe. Na slici 1 dat je grafički prikaz trenda broja uzoraka hrane za period 2012-2020. godina.

Slika 1: Grafički prikaz broja uzoraka hrane za period 2012-2020. godina

Nakon gotovo ujednačenog broja uzoraka duži niz godina (od 2012. godine) u posljednje četiri godine broj uzoraka je znatno povećan. Usklađivanje pravne tekovine u ovoj oblasti sa pravnom tekovinom Evropske unije je značajno povećalo i kontinuirano povećava broj analiza odnosno parametara koje je potrebno analizirati u cilju adekvatnog dokazivanja bezbjednosti hrane na našim trpezama i na tržištu. Neophodnost hitne analize i izvještavanja i ove godine je došla do izražaja, pogotovo kada su u pitanju analize voća i povrća (uvoz i domaća proizvodnja) na sadržaj rezidua pesticida. Kao što je poznato iz sredstava javnog informisanja, u značajnom broju uzoraka iz uvoza kao i u uzorcima voća i povrća koji su proizvedeni u Crnoj Gori, utvrđen je sadržaj pesticida u količini iznad dozvoljene. Mjere koje je preduzimala Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove su bazirane na rezultatima analize „CETI“, čime je još jednom dokazana neophodnost uske i kontinuirane saradnje Uprave i „CETI“. Takođe, ističemo da je od strane Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove „CETI“ izabrana institucija za izvještavanje o rezultatima analize gore navedenih monitoring programa ka Evropskoj agenciji za bezbjednost hrane (EFSA). S tim u vezi, od 2020. godine, Crna Gora je jedna od zemalja koja ispunjava sve zahtjeve izvještavanja ka ovoj značajnoj instituciji, kada je procjena rizika u oblasti bezbjednosti hrane u pitanju. Takođe, rezultati „CETI“ će biti na platformi Zenodo (Knowledge Junction) u obliku izvještaja o zemljama EU.

3. Dozimetrija

- Lični monitoring zaposlenih u zoni jonizujućih zračenja

„CETI“ kontroliše oko 650 korisnika koji rade sa rentgen aparatima ili u zoni jonizujućih zračenja. Najveći korisnik usluga je Klinički centar Crne Gore. Kontrola je stagnirala u periodu mart-jun kada su u pitanju kontrole korisnika u privatnim zdravstvenim institucijama, da bi nakon tog perioda kontrola zaposlenih bila nastavljena u skladu sa kategorijom kojoj izloženi pripadaju.

- Kontrola rendgen aparata i radne sredine

Za dvanaest mjeseci 2020. godine izvršeno je ukupno 79 kontrola rendgen aparata i 17 projekata mjera zaštite od zračenja. Takođe, izdato je 16 mišljenja o ispunjenosti uslova za promet radioaktivnih izvora i uređaja koji proizvode jonizujuće zračenje. Kontrola rendgen aparata je značajno manja u 2020. godini, što je rezultat smanjenog rada privatnih zdravstvenih institucija koje posjeduju izvore zračenja.

4. Toksikologija

U posmatranom periodu za potrebe Kliničkog centra (Odjeljenje za sudsku medicinu i Gastroenterološke ambulante), Specijalističke veterinarske laboratorije, Uprave policije, Osnovnog državnog tužilaštva (ODT) i Vrhovnog državnog tužilaštva (VDT) je analizirano 42 uzoraka biološkog materijala.

Kada je u pitanju analiza biološkog materijala za potrebe pacijenata koji su na odjeljenjima Kliničkog centra, politika „CETI“ jeste da ne naplaćuje analize biološkog materijala bez obzira na komplikovanost/zahtjevnost istih, kao i da te uzorke analizira u najkraćem mogućem roku.

5. Akreditacija

Veliki izazov u 2020. godini bila je reakreditacija po novom standardu MEST EN ISO/IEC 17025:2018. Reakreditacija se uspješno realizovala u uslovima preopterećenosti redovnim poslovima, smanjenog broja zaposlenih zbog mjera tadašnjeg Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti (NKT), što potvrđuje da Laboratorija „živi“ sa ovim standardom.

6. Zaštita i zdravlje na radu

Zaštita zdravlja zaposlenih bila je jedan je od najvećih izazova, ali i dostignuća „CETI“ - u proteklom periodu, obilježenim pandemijom COVID-19, tako da su pored redovnih aktivnosti ovog Sektora rađene i aktivnosti koje su diktirane sprovođenjem propisanih naredbi i mjera, gotovo na dnevnom nivou, u cilju zaštite zdravlja zaposlenih.

Radni tim, rukovodioci Jedinica, zaposleni i konsultant spec.med.rada, intenzivno su radili na izradi Akta o procjeni rizika za „CETI“ tokom 2020. godine. Kao što je poznato, od sredine marta 2020. godine pad aktivnosti u svim oblastima rada kao i odsustvovanje zaposlenih sa posla zbog situacije sa pandemijom COVID-19, odrazilo se i na termine ispunjavanja zacrtanih planova. U ovom trenutku, Akt je doveden do završne faze i biće konačno dostavljen na usvajanje do kraja februara 2021. godine.

7. Izazovi Laboratorije

Održivost „CETI“, najprije kao Laboratorije za ispitivanje, a potom i kao naučnoistraživačke institucije moguć je samo uz stalno jačanje stručne i naučne misli i uspostavljeni sklad iskustva i mladosti (u Laboratoriji je od 28 zaposlenih sa VSS, 8 analitičara starosno ispod 35 godina). U „CETI“ je ukupno 78 zaposlenih od kojih je 53 zaposleno u Laboratoriji. Tri su doktora nauka, tri zaposlena su na doktorskim studijama, osam je magistara, jedan je specijalista iz oblasti toksikološke hemije, jedan je na specijalizaciji sanitarne hemije (zvanje specijaliste kao zdravstvenog saradnika je preduslov ovlašćenja bavljenja analizom bezbjednosti hrane) i dvoje su na magistarskim studijama.

Takođe usklađivanje nacionalne sa EU legislativom, sa jedne strane omogućava bezbjednu hranu na stolu, brže preduzimanje mjera za smanjenje štetnih efekata uticaja zagađivača na sve segmente životne sredine ali, sa druge strane otvara ogromne izazove za laboratoriju. Izazovi se odnose na jačanje profesionalnih kapaciteta, gdje se sve više približavamo onom uvreženom, ali ispravnom pogledu EU i to da je svako zadužen za jednu oblast, jer sve drugo vodi ka površnosti. Imajući u vidu da je broj primljenih uzoraka posljednjih godina izuzetno veliki, dok je broj analiziranih parametara umnogome veći (samo na jednoj analitici prelazi više stotina hiljada) potpuno je jasno da je jako teško profilisati zaposlene na način kako to čini EU, odnosno jedan čovjek (minimum)-jedna oblast. Dakle, riječ je o obavezi stalnog kvalitativnog i kvantitavnog jačanja kapaciteta (i profesionalnih i tehničkih) zaposlenih, kako bi se održao i poboljšao status kvaliteta i povjerenja korisnika do sada stečen.

8. Projektne aktivnosti

Kada je riječ o projektnim aktivnostima u posmatranom periodu, „CETI“ se može smatrati izuzetno uspješnom institucijom po broju prihvaćenih aplikacija. Pregled projekata (nosioci, cilj, poziv, status realizuje, vrijednost) dat je u tabeli 1. „CETI“ je konkurisao za dodjelu granta za naučnoistraživačke projekte u 2020. godini, u tadašnjem Ministarstvu nauke projektnom idejom „Radiologija i ekotoksikologija morskog ekosistema Bokokotorskog zaliva“. Projekat je ocijenjen visokom ocjenom od strane stranih evaluatora ali je ovaj konkurs poništen od strane Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta.

Tabela 1: Pregled projektnih aktivnosti „CETI“ u 2020. godini

Naziv projekta	Nosilac projekta/partner	Cilj projekta/uloga CETI	Poziv	Status realizacije	Vrijednost (EUR)/udio CETI
„Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje PCB-om u Crnoj Gori“ “Comprehensive Environmentally Sound Management of PCBs in Montenegro”	UNDP, “CETI”	Uzorkovanje, analiza transformatorskih ulja iz opreme koja potencijalno sadrže PCB, inventarizacija iste i rješavanje trajnog odlaganja	UNDP	Preostalo je adekvatno označavanje onih transformatora u Crnoj Gori u kojima je nakon prvog screeninga sadržaj PCBa bio upitan u Regionu 3: Andrijevica, Plav, Gusinje, Berane, Petnjica i Rozaje.	Ukupna vrijednost ugovora 185.000 eura
MNE2016003„Jačanje tehničkih i institucionalnih kapaciteta Nacionalne referentne laboratorije za kontrolu hrane i hrane za životinje“ - Strengthening Technical and Institutional Capacities of the National Reference Laboratory for Food and Feed Control - MNE2016003	“CETI” UBHVFP	Jačanje kapaciteta CETI i Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, za realizaciju monitoringa/analiza bezbjednosti hrane i hrane za životinje	IAEA	Oprema je stigla u CETI (LCMSMS), drugi trening je realizovan , čeka se nominacija za FS i SV	Ukupna vrijednost opreme: 229.849 eura

„Skadarsko jezero bez hemijskog zagađenja- RJEŠENJE“ Skadar Lake withOut chemical pollution – SOLUTION	“CETI” i MPŠV (pridruženi partner) Univerzitet- Tirana, NVO Association Green Centre Albania, Shkoder	Aktivnosti istraživanja Skadarskog jezera u cilju brže i efikasnije implementacije Okvirne direktive o vodama	IPA Cross Border MNE - AI 2014-2020 (Budget lines: IPA 2016 & 2017)	Potpisan ugovor. Projektne aktivnosti počinju u januaru 2021.	Ukupan iznos Projekta 467.855,19 eura CETI Budžet 273.173,17 eura Kontribucija “CETI” 40.356,34 eura
“Uspostavljanje Centra uspješnosti za biomedicinska istraživanja“ (CEBIMER)	Institut “Dr Simo Milošević” Igalo, KCCG, “CETI”, PMF, MF, PRONA,	Istraživanja prirodnih sirovina sa medicinskim svojstvima, poput ljekovitog blata, mineralnih izvora i aromatičnog bilja, ali i uvođenja novih terapijskih tretmana i proizvoda za konkurentnost zdravstvenog turizma.	Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta	Sve planirane aktivnosti se realizuju na vrijeme	Ukupan iznos Projekta 1.320.753 CETI Budžet 195.509 eura Kontribucija CETI 46.264 eura
“Ekstrakt triticijuma spelta L. kao dodatak ishrani – SPELTEX” Triticum spelta L. extract as food supplement – SPELTEX	“CETI”	Povezivanje starih znanja o blagodetima autohtonog drevnog zrna spelte sa nutritivnim potrebama čovjeka modernog doba, uz mogućnost značajnih komercijalnih efekata lokalno i šire.	Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta	Sve aktivnosti se realizuju na vrijeme	Ukupan iznos Projekta 157.343,14 CETI Budžet 111.195,14 Kontribucija CETI 43.717,57
“Procjena jednog statusa, razvoj i standardizacija preventivnog programa u Crnoj Gori”	KCCG i “CETI”	Procjena biološkog uticaja jodiranja soli na djecu	Ministarstvo, prosvjete, nauke, kulture i sporta	Analizirano je oko 450 uzoraka soli na sadržaj joda.	

<p>“Borba sa zagađenjem sliva rijeke Dunav opasnim supstancama upravljanjem baziranom na modeliranju i jačanjem kapaciteta”</p> <p>Tackling hazardous substances pollution in the Danube River Basin by Measuring, Modelling-based Management and Capacity building</p>	<p>TU Wien Austrija, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mađarska, Българска асоциация по водите, Jožef Štefan Institut itd...</p>	<p>Cilj projekta je utrti put trajnoj i efikasnoj transnacionalnoj kontroli i smanjenju zagađenja vode sa HS u DRB</p>	<p>Danube transnational</p>	<p>Projektne aktivnosti su započele aktivnošću pregleda usaglašenosti legislative koja se odnosi na prioritete supstance u svim segmentima životne sredine, načina upravljanja, monitoringa, IPPC dozvola, itd.</p>	<p>Ukupna iznos Projekta 2.597483,94 CETI Budžet 38.934,50 eur Kontribucija CETI 5.840,18 eura</p>
<p>“Podrška sprovođenju i praćenju upravljanja vodama u Crnoj Gori”</p> <p>Support to Implementation and Monitoring of Water Management in Montenegro</p>		<p>Svrha projekta je jačanje institucionalnih, administrativnih i nadzornih kapaciteta crnogorskih institucija u upravljanju vodama u cilju poboljšanja zaštite životne sredine</p>	<p>EU fund - „CETI“ podugovorila EPTISA</p>	<p>Aktivnost uzorkovanja biote u septembru mjesecu realizovana, formirana specifikacija opreme i hemikalija. Oprema je od strane Evropske unije uklonjena iz tenderske procedure.</p>	<p>Ukupan iznos Projekta 30.000 eura</p>

9. Realizacija Programa transformacije i optimizacije poslovanja

Program restrukturiranja i optimizacije poslovanja D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“ urađen uz podršku EBRD kroz Program BAS (Business Advisory System) Vlada Crne Gore je usvojila u julu 2012. godine. Cilj Programa bio je definisanje pravnog i institucionalnog statusa „CETI“, bolja organizacija i optimizacija broja i strukture zaposlenih, u skladu sa potrebama države i tržišta i optimizacija troškova poslovanja, procjena budućeg tržišnog položaja i poslovanja „CETI“. U skladu sa tim, nakon sprovedene racionalizacije radnih mjesta, „CETI“ od tada, u kontinuitetu sprovodi unapređenje organizacione strukture i optimizaciju poslovanja. Stalne promjene tj. prilagođavanja, su neophodne radi adekvatne podjele odgovornosti, postizanja većeg nivoa efikasnosti i produktivnosti, jačanja konkurentskog položaja „CETI“ u odnosu na druge konkurente na domaćem i inostranom tržištu, a u skladu sa zahtjevima nacionalne i pravne tekovine Evropske unije.

10. Rad Odbora direktora

U periodu 01.01.2020-31.12.2020. godine Odbor direktora je održao devet (9) sjednica, od kojih je jedna (1) konstitutivna i jedna (1) elektronska, i dodatno osam (8) puta su odluke donesene pismenim izjašnjavanjem Odbora direktora. Na sjednicama su, između ostalog, usvojeni: Izvještaj o poslovanju i Finansijski iskazi „CETI“ za 2019. godinu, Izvještaj o zaštiti i zdravlju na radu, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o obrazovanju, stručnom osposobljavanju, usavršavanju i stipendiranju zaposlenih, Pravilnik za dodjelu sponzorstva i donacija, Program rada i finansijski plan „CETI“ za 2021. godinu.

11. Javne nabavke

U 2020. godini ukupna vrijednost javnih nabavki je iznosila **740.439,68** eura. i sproveden je 151 postupak:

- 5 otvorenih postupaka u vrijednosti od 211.660,30 eura sa uračunatim PDV-om;
- 64 postupka nabavki male vrijednosti u ukupnom iznosu od 247.758,45 eura sa uračunatim PDV-om; i
- 82 postupka jednostavnih nabavki, vrijednosti od 281.020,93 eura sa uračunatim PDV-om.

12. Realizacija finansijskog plana - Finansijsko poslovanje u 2020. godini

Finansijskim planom D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“ – „CETI“ za 2020. godinu predviđeni su bili ukupni prihodi u iznosu od 2.426.110 eura, ukupni rashodi u iznosu od 2.357.000 eura i pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 69.110 eura.

12.1. Ukupni prihodi

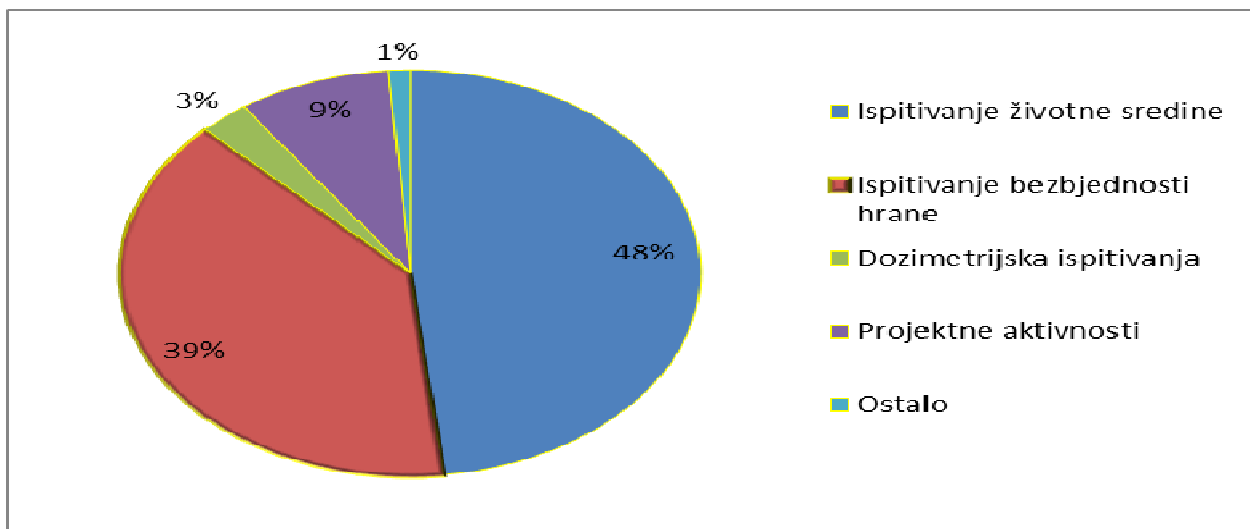
Shodno osnivačkom aktu „CETI“ se kao društvo sa ograničenom odgovornošću finansira iz:

- sredstava ostvarenih pružanjem usluga iz okvira djelatnosti Društva i
- drugih izvora u skladu sa zakonom.

Ukupno ostvareni prihodi u 2020. godini su 2.363.979 eura, 2.5% manje od planiranih:

- Od poslova u oblasti životne sredine ostvareno je **48%** ukupnih prihoda (državni programi monitoringa 9%, upravljanje Skladištem RAO 2% i kontrola kvaliteta životne sredine kod privrednih subjekata 37%), od analiza i kontrole bezbjednosti hrane i predmeta opšte upotrebe **39%**, od poslova dozimetrijske kontrole **3%**, međunarodnih i nacionalnih projekata, donacija **9%** i iz ostalih prihoda oko **1%** (Slika 2).

Slika 2: Struktura prihoda „CETI“ u 2020. godini po oblastima ispitivanja

- Prihodi od državnih monitoring programa životne sredine čine 9% ukupnih prihoda. Svi programi su realizovani na vrijeme, a dinamika plaćanja je bila u skladu sa ugovorenom. Od 2020. godine Agencija za zaštitu životne sredine je plaćanje Programa stanja ekosistema priobalnog mora podijelila na 12 mjeseci (u dvije kalendarske godine), što do sad nije bio slučaj, pa otuda i značajno manji procenat ostvarenja Plana u dijelu realizacije navedenog Programa. Takođe, za razliku od prethodnih godina kada je realizovan i program monitoringa buke u Crnoj Gori to nije bio slučaj u 2020. godini. Agencija nije raspisivala javnu nabavku za ovaj monitoring. Program ispitivanja sadržaja opasnih i štetnih materija u zemljištu je u 2020. godini prepolovljen u odnosu na ranije godine, iako je u Programu monitoringa koji je Vlada Crne Gore usvojila krajem 2019. godine bio planiran u iznosu i obimu kao i prethodnih godina. Otuda i procenat ispunjenja plana za ovaj program iznosi svega 43%.
- Prihodi od poslova kontrole kvaliteta životne sredine (privredni i drugi subjekti) - izuzetnim zalaganjem zaposlenih i menadžmenta „CETI“, kroz pozicioniranje „CETI“ kao neizostavne karike u sistemu vršenja ovih kontrola, povećani su za oko 24% u odnosu na planirana sredstva i čine 48% ukupnih prihoda „CETI“.
- Prihodi od kontrole bezbjednosti hrane i predmeta opšte upotrebe čine 39% ukupnih prihoda i manji su od planiranih za nešto preko 3% .
- Od poslova dozimetrijske kontrole ostvareno je 3% ukupnih prihoda, za 26% manje od planiranih. Jedini uzrok ovakvog pada je pandemija, jer su gotovo sve stomatološke ustanove bile zatvorene u periodu mart-jun, a one u strukturi prihoda po ovom segmentu čine značajan dio.
- Prihodi od usluga u oblasti radne sredine u 2020. godini ostvareni su znatno manje od planiranih.
- Međunarodni i nacionalni projekti u 2020. godini predstavljali su izuzetno značajan segment u ukupnim prihodima „CETI“. U izvještajnoj godini 9% ukupnih prihoda činili su ovi prihodi što nas dodatno ohrabruje ali i obavezuje jer u budućnosti prihodi po ovom osnovu treba da budu još značajniji.

12.2. Ukupni rashodi

U 2020. godini ostvareni su ukupni rashodi u iznosu od 2.173.408 eura, i manji su za 8% od planiranih.

Razlog manjeg ostvarenja rashoda od planiranih je pravovremena odluka menadžmenta „CETI“ da sve troškove koji su mogli doprinjeti smanjenju ukupnih troškova, bez ugrožavanja kvaliteta rada, „CETI“ svede na najmanju moguću mjeru, kako bi se maksimalno smanjio rizik da ukoliko ukupni prihodi budu bilježili značajan pad usljed pandemije, „CETI“ ostvari negativan finansijski rezultat.

- Materijalni troškovi u 2020. godini su za 18% manji od planiranih.
  - Troškovi osnovnog materijala i hemikalija u 2020. godini veći su za 4% od planiranih, zbog povećanog broja uzoraka koji su ispitivani u laboratorijama „CETI“.
  - Troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu značajno su manji od planiranih iz razloga smanjene aktivnosti na terenu u pojedinim mjesecima uzrokovanih pandemijom.
  - Troškovi zaštite i zdravlja na radu su opravdano veći od planiranih za preko 40%.
- U posmatranom periodu ostali troškovi bilježe pad od 19% u odnosu na planirane.
  - Troškovi stručnog osposobljavanja i obuke kadra bilježe drastičan pad, a uzrok je isti kao i kod ostalih troškova. Usljed pandemije, zatvorenosti granica, bila je manje-više zamrznuta bilo kakva mogućnost usavršavanja na međunarodnim univerzitetima i institucijama sa kojima imamo saradnju.
  - Troškovi kamata na finansijske kredite, lizing i negativne kursne razlike bilježe značajno povećanje od preko 70% (nominalno oko 6000 eura), a razlog je u drastičnom padu američkog dolara (USD).
- Troškovi amortizacije su za 25% veći od planiranih iz razloga nabavke nove opreme, prvenstveno opreme koja je dobijena kroz projekat od Međunarodne agencije za atomsku energiju (MAAE).
- Ukupne bruto zarade sa porezima i doprinosima za 2020. godinu su na nivou planiranih.
- Troškovi predviđeni za poboljšanje uslova stanovanja zaposlenih manji su od plana više od 80% jer je menadžment „CETI“ procijenio da sredstva koja su za 2020. godinu bila planirana za poboljšanje uslova stanovanja menadženta, usljed pojave pandemije, a samim tim i neizvjesne poslovne godine, ne treba trošiti u 2020. godini.

12.3. Finansijski rezultat

Kao što je predviđeno Programom restrukturiranja i optimizacije poslovanja „CETI“, koji je Vlada Crne Gore usvojila u julu 2012. godine, kao i Finansijskim planom za 2020. godinu, D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“ ostvario je pozitivan finansijski rezultat. Pozitivan rezultat je skorotri (3) puta veći od planiranog i iznosi 190.571 eura prije oporezivanja.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ D.O.O. "CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA" - PODGORICA
ZA PERIOD 01.01.-31.12.2020. godine

R.B.	ELEMENTI	Planirano u 2020. god.	Ostvareno za 2019. g.	Ostvareno u 2020. god.	% ostvarena Plana	% učešća u uk.prihodi ma
I	PRIHODI					
P1	Životna sredina	1.047.000	1.083.133	1.138.591	108,75%	48,16%
P1.1	Državni programi monitoringa	297.000	210.097	215.146	72,44%	9,10%
P1.1.1	Program sistematskog ispitivanja radioaktivnosti u životnoj sredini	35.000	34.988	24.982	71,38%	1,06%
P1.1.2	Program kontrole kval. vazduha u C.G.	130.000	80.024	130.000	100,00%	5,50%
P1.1.3	Prog. ispit. sadrž.opasnih i štetnih mat.u zemljištu	29.000	28.974	12.396	42,74%	0,52%
P1.1.4	Program ispitivanja buke	8.000	8.260	0	n/a	0,00%
P1.1.5	Stanje ekosistema priobalnog mora	70.000	57.851	24.105	34,44%	1,02%
P1.1.6	Program monitoringa radioaktivnosti u vodi za piće na teritoriji Crne Gore	25.000	0	23.663	94,65%	1,00%
P1.2	Upravljanje i održavanje privremenog skladišta RAO	50.000	45.833	54.167	108,33%	2,29%
P1.3	Poslovi kontrole kvaliteta životne sredine- privredni i dr. subjekti	700.000	827.203	869.278	124,18%	36,77%
P2	Bezbijednost hrane i predmeta opšte upotrebe	965.110	1.125.273	930.218	96,38%	39,35%
P2.1	Državni programi	165.110	140.903	207.191	125,49%	8,76%
P2.1.1	Realizacija državnih programa monitoringa po ugovorima iz 2020. godine	165.100	140.903	174.024	105,41%	7,36%
P2.1.1.6	Realizacija dijela državnih programa monitoringa po ugovorima iz 2019. godine	0	0	33.167	n/a	1,40%
P2.2	Poslovi kontrole kvaliteta i zdrav.ispravnosti- privredni i dr. subjekti	800.000	984.370	723.027	90,38%	30,59%
P3	Dozimetrijska kontrola	89.000	89.212	65.338	73,41%	2,76%
P3.1	Lični monitoring zaposlenih u zoni jonizujućeg zračenja	65.000	71.302	51.563	79,33%	2,18%
P3.2	Kontrola rendgen aparata i radne sredine	24.000	17.910	13.775	57,40%	0,58%
P4	Radna sredina	25.000	27.854	3.645	14,58%	0,15%
P5	Toksikologija	20.000	12.750	10.400	52,00%	0,44%
P6	Međunarodni, nacionalni projekti, donacije i sl.	250.000	122.468	201.780	80,71%	8,54%
P7	Ostali prihodi	30.000	11.462	14.007	46,69%	0,59%

	UKUPAN PRIHOD (P1-P7)	2.426.110	2.472.152	2.363.979	97,44%	
II	RASHODI		Ostvaren	Ostvareno	%	% učešća
R		Planirano	o	u 2020.	ostvaren	u uk.
1	Materijalni troškovi	za 2020. g.	u 2019. god.	god.	ja Plana	prihodima
1	Materijalni troškovi	655.500	674.071	535.579	81,71%	24,64%
R1.1.	Troškovi osnovnog materijala i hemikalija	16.000	188.950	166.750	104,22%	7,67%
R1.2.	Troškovi održavanja higijene u radnim prostorijama	8.000	8.753	9.509	118,86%	0,44%
R1.3.	Troškovi potrošnog materijala	30.000	50.453	20.925	69,75%	0,96%
R1.4.	Troškovi kancelarijskog materijala	17.000	16.715	14.923	87,78%	0,69%
R1.5.	Troškovi električne energije	23.000	21.485	27.035	117,54%	1,24%
R1.6.	Troškovi goriva	25.000	21.801	16.561	66,24%	0,76%
R1.7.	Troškovi održavanja opreme	100.000	102.213	83.080	83,08%	3,82%
R1.8.	Troškovi održavanja građevinskih objekata	10.000	9.076	4.910	49,10%	0,23%
R1.9.	Troškovi zaštite na radu	12.000	15.931	17.021	141,84%	0,78%
R1.10	Troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu (dnevnice +putni troškovi)	45.000	39.544	33.527	74,50%	1,54%
R1.11	Troškovi telefona, interneta i GPRS prenosa podataka	11.000	9.380	9.219	83,81%	0,42%
R1.12	PTT troškovi	6.000	7.137	5.575	92,92%	0,26%
R1.13	Troškovi uvođenja sistema kvaliteta, akreditacije i ostalih ovlašćenja	55.000	53.017	36.686	66,70%	1,69%
R1.14	Troškovi proizvodnih usluga	10.000	6.111	6.191	61,91%	0,28%
R1.15	Troškovi izrade i održavanja softvera	10.000	7.844	3.436	34,36%	0,16%
R1.16	Troškovi zaštite i obezbjeđenja objekta	3.000	808	3.322	110,73%	0,15%
R1.17	Troškovi aut. honorara sa intelekt.uslugama i porez. doprinosima	45.000	38.390	34.380	76,40%	1,58%
R1.18	Troškovi realizacije projekata - angažovanje podugovarača - pravna lica	35.000	41.859	23.073	65,92%	1,06%
R1.19	Troškovi realizacije projekata - angažovanje podugovarača - fizička lica	15.000	10.715	12.982	86,55%	0,60%
R1.20	Troškovi sanacije i adaptacije	30.000	19.033	0	0,00%	0,00%
R1.21	Troškovi transportnih usluga	4.000	3.779	5.516	137,90%	0,25%
R1.22	Troškovi prihvata, skladištenja i izvoza hemijskog otpada	1.500	1.077	958	63,87%	0,04%
R2	Ostali troškovi	236.500	189.173	196.159	82,94%	9,03%
R2.1.	Troškovi stručne literature	2.000	1.115	1.279	63,95%	0,06%
R2.2.	Troškovi vode i komunalnih usluga	7.000	7.546	6.722	96,03%	0,31%
R2.3.	Troškovi reklame i propagande	7.000	4.124	520	7,43%	0,02%
R2.4.	Troškovi struč.ospos. i obuka kadra	20.000	8.137	2.459	12,30%	0,11%
R2.5.	Troškovi reprezentacije (uključeni dobav. za potrebe sopstvenog bifea)	10.000	9.789	6.124	61,24%	0,28%
R2.6.	Troškovi osiguranja zaposlenih	8.000	7.194	7.978	99,73%	0,37%

R2.7.	Troškovi osiguranja osnovnih sredstava	1.500	1.130	1.036	69,07%	0,05%
R2.8.	Troskovi registracije motornih vozila i kasko osiguranja	6.000	4.679	4.133	68,88%	0,19%
R2.9.	Troškovi zakupa poslovnih prostora	16.000	12.219	10.619	66,37%	0,49%
R2.10	Troškovi carina, špedicija, uskladištenja	6.000	6.930	4.631	77,18%	0,21%
R2.11	Troškovi platnog prometa	10.000	9.222	8.799	87,99%	0,40%
R2.12	Kamate na finasijske kredite i lizing, negativne kursne razlike i sl.	8.000	6.776	13.744	171,80%	0,63%
R2.13	Troškovi revizorskih i konsultantskih usluga	5.000	0	2.000	40,00%	0,09%
R2.14	Sudski troškovi, troškovi vjestacenja i izvršne sudske odluke	2.000	374	2.285	114,25%	0,11%
R2.15	Troškovi advokatskih usluga	5.000	128	1.340	26,80%	0,06%
R2.16	Troškovi sudskih, administr. i dr. taksi	3.000	1.419	1.637	54,57%	0,08%
R2.17	Troškovi prevoza	63.000	60.274	53.471	84,87%	2,46%
R2.18	Davanja Sindikatu "CETI"	20.000	11.155	20.000	100,00%	0,92%
R2.19	Troškovi solidarne pomoći	15.000	16.926	14.422	96,15%	0,66%
R2.20	Rashodi osnovnih sredstava	2.000	4.676	8.019	n/a	0,37%
R2.21	Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	5.000	7.985	11.437	228,74%	0,53%
R2.22	Troškovi obilježavanja dana Društva	5.000	0	0	n/a	n/a
R2.23	Ostali troškovi – "CETI"-a	10.000	7.375	3.504	35,04%	0,16%
R2.24	Pomoc Nacionalnom koordinacionom tijelu za borbu protiv zaraznih bolesti	0	0	10.000	n/a	0,46%
R3	Troškovi amortizacije	150.000	162.440	187.003	124,67%	8,60%
R4	Bruto zarade sa porezima i doprinosima	1.061.000	1.013.362	1.051.717	99,13%	48,39%
R3.1	Zarade sa porezima i doprinosima i fiksnim dijelom	1.030.000	995.732	1.027.948	99,80%	47,30%
R3.2	Naknada Upravnom odboru	19.000	17.630	17.769	93,52%	0,82%
R3.3	Isplata otpremnina na dobrovoljnoj osnovi	12.000	0	6.000	50,00%	0,28%
R5	Zimnica		48.898	51.511	n/a	2,37%
R6	Otpis potraživanja	22.000	17.077	0	n/a	0,00%
R7	Poboljšanje uslova stanovanja zaposlenih	80.000	79.085	14.925	18,66%	0,69%
R8	Troškovi agencije za zapošljavanje	92.000	90.246	96.084	104,44%	4,42%
R9	Troškovi međunarodnih i nacionalnih projekta i sl.	60.000	27.657	40.430	67,39%	1,86%
	UKUPNI RASHODI (R1 - R8)	2.357.000	2.302.009	2.173.408	92,21%	
	FINANSIJSKI REZULTAT	69.110	170.143	190.571	276%	

12.4. Investicije u 2020. godini

Ukupna investiciona ulaganja u 2020. godini iznosila su 376.164 eura.

		Planirano	Ostvareno
Inv 1	Investicije (sopstvena sredstva)	250.000	124.815
Inv 2	Oprema dobijena iz međunarodnih projekata	300.000	251.349
	Ukupno:	550.000	376.164

„CETI“ je u 2020. godini iz sopstvenih sredstava izdvojio **124.815** eura u neto iznosu (iznos bez carine i PDV) za investicije, koje se odnose na:

1. Nabavku opreme za obavljanje djelatnosti (razna laboratorijska oprema, razna poslovno - administrativna oprema, računari i računarska oprema, oprema za klimatizaciju, ostala oprema i sl.
2. Nabavku planirane opreme u iznosu od 79.774,50 eura u neto iznosu (iznos bez carine i PDV) iz dobiti za 2019. godinu u skladu sa Odlukom Vlade Crne Gore br. 07-3514 od 09.07.2020. godine.

12.5. Predlog za raspoređivanje dobiti „CETI“ - Spisak opreme planirane Planom javnih nabavki za 2021. godinu

Društvo je, shodno članu 44 stav 4 Statuta, u obavezi da dobit raspoređuje na investicije u osnovna sredstva. „CETI“ nastavlja kontinuitet pozitivnog poslovanja i poslovna 2020. godina završena je sa pozitivnim rezultatom:

Ostvarena dobit za 2020. godinu.....	190.571
Porez po odbitku 9%.....	20.942
Odloženi poreski prihod perioda (MRS12)	7.237
Za raspodjelu.....	176.866

Predlaže se da se dio dobiti iz 2020. godine u iznosu od 176.700 eura usmjeri za nabavku sljedeće opreme:

- Nabavka visokosofisticiranog gasnomasenog hromatografa GCMSMS.....150.000 eura
- Nabavka transportnih posuda za tečni azot..... 4.700 eura
- Analizatori za mjerenje NO/NO₂/NO_x.....11.000 eura
- Externa vakuum pumpa za GCMS.....3.000 eura
- Računari i računarska oprema.....8.000 eura

Ostatak dobiti iz 2020. godine u iznosu od 166 eura će se knjižiti kao neraspoređena dobit.

13. Realizacija odluke Vlade Crne Gore o raspodjeli dobiti Društva za 2019. godinu

Na osnovu člana 8 stav 1 alineja 4 Odluke o osnivanju D.O.O. "Centar za ekotoksikološka ispitivanja" Podgorica, Vlada Crne Gore (kao osnivač jednočlanog društva), na sjednici održanoj 09. jula 2020. godine, donijela je Odluku o raspodjeli dobiti D.O.O. "Centar za ekotoksikološka ispitivanja" Podgorica za 2019.

godinu. Dobit D.O.O. "Centar za ekotoksikološka ispitivanja" Podgorica iskazana u finansijskim iskazima društva za 2019. godinu, koja je opredijeljena za nabavku opreme, iznosila je ukupno 136.321 eura. Vrijednost nabavljene opreme u 2020. godini iznosi 79.774,50 eura. Razlika opredijeljenih sredstava iz neraspoređene dobiti za 2019. godinu i iskorišćenih sredstava, koja je nastala kao rezultat smanjenja planiranih vrijednosti opreme putem javnih nabavki, iznosi 56.546,75 eura i iskoristiće se tokom narednog perioda za nabavku nedostajuće opreme za nesmetano funkcionisanje Društva. Ova razlika je nastala kao rezultat ušteda u pogledu nabavne cijene opreme putem sistema javnih nabavki i iskoristiće se tokom narednog perioda za nabavku nedostajuće opreme potrebne za nesmetano funkcionisanje Društva i proširenje obima akreditacije.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Statutom „CETI“ sva nabavljena oprema je morala biti procijenjena od strane ovlaštenog procjenjivača kako bi se sproveo postupak povećanja osnovnog kapitala Društva na dan 31.12.2020. godine. Analizu iskorišćenih sredstava iz neraspoređene dobiti „CETI“ za 2019. godinu uradio je ovlašćeni procjenitelj Rade Šćekić iz Podgorice (prilog ovog Izvještaja).

14. Zaključak

Program rada, uprkos krizi izazvanoj pandemijom COVID – 19, realizovan je uspješno i generalno u skladu sa planom. Kvalitetno i blagovremeno su realizovani ugovoreni monitoring poslovi iz oblasti životne sredine i bezbjednosti hrane koji se sprovode za potrebe Agencije za zaštitu životne sredine, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – Uprave za bezbjednost hrane, venetrinu i fitosanitarne poslove. Svi poslovi, analize, po zahtjevu Zdravstveno-sanitarne inspekcije, Veterinarske inspekcije, drugih državnih organa i institucija realizovani su na kvalitetan i efikasan način. Uspješno su ispunjeni svi zahtjevi za uslugama od strane privrede i građana.

Svojom Politikom kvaliteta, „CETI“ u kontinuitetu iskazuje svoju dosljednu opredijeljenost za kvalitet na svim nivoima rada i djelovanja, a sve sa ciljem postizanja povjerenja krajnjeg korisnika u stručnost, nepristranost i dosljednost u sprovođenju ispitivanja. Osiguranje kvaliteta izlaznih rezultata ispitivanja izgrađuje se i održava dosljednim pridržavanjem zakona, podzakonskih akata, propisanih pravila sistema upravljanja kvalitetom i transparentnom saradnjom u ispunjavanju potreba krajnjih korisnika.

Osnovni zadatak svih zaposlenih, a to je održavanje akreditacije prema MEST ISO/IEC 17025:2011 standardu, kao i planiranje proširenja postojećeg obima akreditacije sa metodama ispitivanja, uspješno je sproveden u posmatranom periodu kao i uvijek do sada.

U cilju ublažavanja posljedica loše ekonomske situacije i teškoća u poslovanju firme, smanjenja obima posla i otežane naplate, krajem 2012. i tokom 2013. godine kroz Program transformacije i optimizacije poslovanja, preduzet je niz mjera koje su za rezultat imale smanjenje rashoda po osnovu zarada i materijalnih troškova, restrukturiranje unutar firme, bolju organizaciju posla. Efekat tada sprovedenih mjera i stalnog rada na unapređenju i optimizaciji poslovanja ima za rezultat **pozitivno finansijsko poslovanje od 2013. godine, u kontinuitetu.**

U tabeli 3. koja slijedi dat je pregled finansijskog poslovanja u poslednjih devet godina:

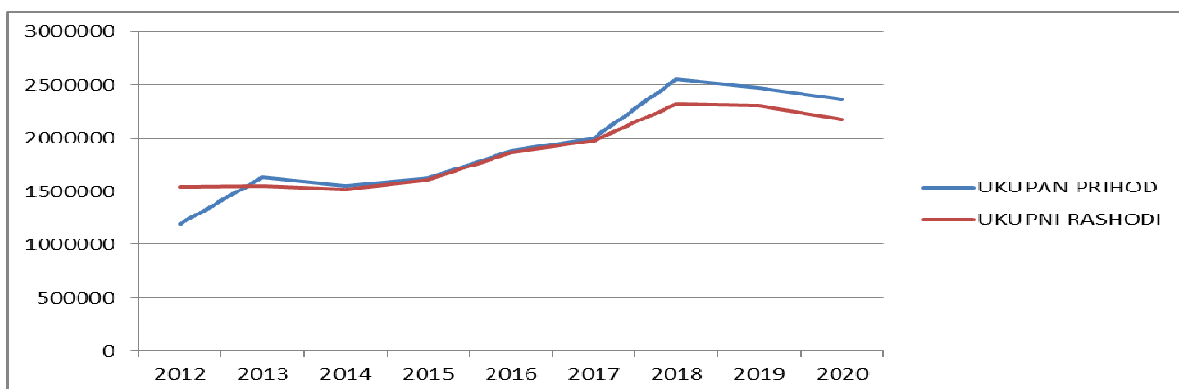
Tabela 3: Ukupni prihodi i rashodi za period 2012-2020. godina

I	PRIHODI	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
P1	Životna sredina	758.639	669.066	754.924	859.716	882.225	891.140	1.091.744	1.083.133	1.138.591
P1.1	Državni programi monitoringa	128.436	143.721	164.108	149.986	188.440	160.500	244.723	210.097	215.146
P1.2	Upravljanje i održavanje privremenog skladišta RAO	10.000	45.000	90.000	50.000	50.000	50.000	50.000	45.833	54.167
P1.3	Poslovi kontrole kvaliteta životne sredine- privredni i dr. subjekti	620.203	480.345	500.816	659.730	643.785	680.640	797.021	827.203	869.278
P2	Bezbjednost hrane i predmeta opšte upotrebe	319.416	640.944	448.073	388.128	635.249	1.050.379	1.062.526	1.125.273	930.218
P2.1	Državni programi	39.355	56.790	47.543	56.545	50.778	98.522	154.212	140.903	207.191
P2.2	Poslovi kontrole kvaliteta i zdrav.ispravnosti-privredni i dr. subjekti	280.061	584.154	400.530	331.583	584.471	951.857	908.314	984.370	723.027
P3	Dozimetrijska kontrola	40.494	56.402	74.368	93.486	82.765	93.909	91.134	89.212	65.338
P4	Radna sredina	29.420	1.778	616	4.784	28.147	26.932	63.671	27.854	3.645
P5	Toksikologija	10.291	3.280	31.056	14.427	13.657	9.397	12.105	12.750	10.400
P6	Donacije, međunarodni i nacionalni projekti i sl.	2.980	219.210	198.184	212.755	206.317	139.248	212.602	122.468	201.780
P7	Ostali prihodi	30.731	41.223	42.871	47.389	28.881	16.472	15.465	11.462	14.007
	UKUPAN PRIHOD (P1-P8)	1.191.971	1.631.903	1.550.092	1.620.685	1.877.241	2.227.477	2.549.247	2.472.152	2.363.979
II	RASHODI									
R1	Materijalni i ostali troškovi	551.344	654.207	593.369	637.747	775.006	867.346	887.326	863.244	731.738
R2	Troškovi amortizacije	145.777	91.643	115.151	131.757	144.547	169.782	153.393	162.440	187.003
R3	Bruto zarade sa porezima i doprinosima	844.829	660.998	692.257	696.792	767.026	909.720	974.346	1.013.362	1.051.717
R4	Troškovi agencije za zapošljavanje				26.593	45.685	81.506	85.638	90.246	96.084
R5	Zimnica u bruto iznosu						31.304	36.273	48.898	51.511
R6	Troškovi donacija, međunarodnih i nacionalnih projekta i sl.	1.000	145.274	88.914	82.146	92.581	62.451	89.644	27.657	40.431
R7	Otpis potraživanja (stambeni krediti i dr. davanja zaposlenima)	0	2.405	32.291	32.480	40.646	32.277	39.268	17.077	0
R8	Poboljšanje uslova stanovanja zaposlenih							52.521	79.085	14.925
	UKUPNI RASHODI (R1 - R7)	1.542.950	1.554.527	1.521.982	1.607.515	1.865.491	2.154.386	2.318.409	2.302.009	2.173.409
	FINANSIJSKI REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA	-350,979	77.376	28.110	13.170	11.750	73.091	230.838	170.143	190.570

Od 2013. godine „CETI“ u kontinuitetu ostvaruje rast prihoda i pozitivan finansijski rezultat. Pozitivan trend se očekuje i u 2021. godini, jer će „CETI“ nastaviti sa optimizacijom poslovanja i uložiti maksimalne napore na iznalaženju dodatnih izvora finansiranja kroz međunarodne i nacionalne projekte kao i do sada.

Prepoznavanje „CETI“ kao kompetentne institucije u nacionalnim okvirima i šire rezultiralo je povećanim obimom posla (veći broj ugovora, projekata itd.), a samim tim i značajnim povećanjem prihoda od preko 100% u 2020. godini u odnosu na 2012. godinu.

Slika 3. Poređenje ukupnih prihoda i rashoda 2012-2020. godina

I pored toga, poslovanje „CETI“ je u velikoj mjeri bilo i jeste uslovljeno eksternim faktorima. Na obim posla najviše utiče privredna situacija i potencijalne akcidentne situacije u oblastima djelovanja „CETI“, aktivnosti i intenzitet kontrola inspeksijskih organa, u velikoj mjeri i politika finansiranja državnih programa, pa dakle i aktuelna budžetska ograničenja, što veoma otežava realno planiranje i ispunjenje projektovanih ciljeva. Dodatno svemu navedenom pandemija COVID – 19 je u 2020. godini usporila dio aktivnosti koje su mogle biti realizovane, iako se na finansijskom rezultatu to ne da primjetiti. Prvenstveno se misli na obuku kadra u nekim međunarodnim centrima ili univerzitetima. Uprkos tome „CETI“ vizijom koju slijedi svih ovih godina uspeva da potvrdi svoju samoodrživost uz kontinuirano ulaganje u edukaciju kadra, nabavku najsavremenije opreme i usvajanje najsavremenijih analitičkih metoda. U prilog tome govori i činjenica da gotovo nijedan ozbiljniji infrastrukturni projekat, projekti u oblasti zaštite životne i radne sredine, bezbjednosti hrane i sl. ne može proći bez aktivne uloge „CETI“. Potvrda ovaj tvrdnji su i brojna priznanja koja je „CETI“ dobio u prethodnom periodu kako sa relevantnih međunarodnih adresa tako i u Crnoj Gori:

- Nagrada Privredne komore Crne Gore za uspješno poslovanje, april 2017. godine;
- Nosioc sertifikata Excellent SME od 2016. godine;
- Nosioc sertifikata Solvent rating od 2020. godine;
- Nosioc NATO - NCAGE sertifikata od 2014. godine;
- Predstavljanje u publikaciji „100 najvećih“ u kojoj su navedene najveće i najprofitabilnije kompanije u Crnoj Gori.

Naziv dokumenta

Izveštaj o poslovanju D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja” Podgorica – „CETI” za 2020. godinu sa finansijskim iskazima

Naziv firme

D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja” - Podgorica

Registarski broj

5-064822/001

Matični broj

02908433

Adresa

Bulevar Šarla de Gola br. 2

Osnivač

Vlada Crne Gore

Članovi Odbora direktora

dr Dubravka Vujičić, predsjednica

Ana Mišurović, spec.tox.hem

Radovan Obradović

Izvršna direktorica

Nada Medenica

Izveštajni period

01.01.2020. godine – 31.12.2020. godine

Predsjednica Odbora direktora

dr Dubravka Vujičić